kat. komp.

SPRAWOZDANIE

D^ra^ ST. KRZYŻANOWSKIEGO

DYREKTORA ARCHIWUM AKTÓW DAWNYCH MIASTA KRAKOWA ZA LATA 1903 i 1904.

KRAKÓW MCMV. NAKŁADEM GMINY M. KRAKOWA. DRUKARNIA ZWIĄZKOWA POD ZARZĄDEM ANDRZEJA SZYJEWSKIEGO.

SPRAWOZDANIE

D$^{\underline{RA}}$ ST. KRZYŻANOWSKIEGO

DYREKTORA ARCHIWUM AKTÓW DAWNYCH MIASTA KRAKOWA ZA LATA 1903 i 1904.

Biblioteka Jagiellońska
1001846523

KRAKÓW MCMV. NAKŁADEM GMINY M. KRAKOWA. DRUKARNIA ZWIĄZKOWA POD ZARZĄDEM ANDRZEJA SZYJEWSKIEGO.

BJC

62089
II

ZMIANY OSOBISTE I STATUTU ARCHIWUM.

1903.

Dr. Stanisław Krzyżanowski obejmując katedrę nauk pomocniczych historycznych w Uniwersytecie Jagiellońskim zrezygnował ze stanowiska dyrektora Archiwum, jako urzędnika miejskiego.

Na posiedzeniu z dnia 22 czerwca 1903 r. Rada miasta uchwaliła następujące wnioski Komisyi archiwalnej:

I. 1) Rada przyjmuje do wiadomości rezygnacyę profesora dra Stanisława Krzyżanowskiego z urzędu dyrektora Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa i wyraża mu podziękowanie za trzynastoletnią działalność.

2. Rada miejska zwija posadę etatową dyrektora Archiwum, odpowiadającą poborom rangi VIII.

3) Rada miejska tworzy posadę dyrektora Archiwum za remuneracyą 2400 koron rocznie w ratach miesięcznych płatnych z góry; posada ta odpowiada analogicznej posadzie dyrektora Archiwum krajowego.

4) Rada miejska mianuje dyrektorem Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa za remuneracyą, profesora dra Stanisława Krzyżanowskiego.

5) Rada miejska zmienia tytuł „adjunkta“ Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa na tytuł „archiwaryusza“ i przyznaje obecnemu adjunktowi tegoż Archiwum (odtąd archiwaryuszem zwać się mającemu) p. Adamowi Chmielowi

dodatek osobisty, wliczalny do emerytury, w kwocie 600 koron rocznie.

6) Rada miejska ustanawia posadę asystenta Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa za remuneracyą 1800 koron rocznie, płatnych w ratach miesięcznych z góry.

Asystenta mianuje Prezydent miasta na lat dwa na przedstawienie Komisyi archiwalnej. Prezydent może po upływie lat dwóch mianować tegoż samego asystenta na dalsze dwulecie po wysłuchaniu opinii Komisyi archiwalnej.

Rada uchwaliła także odpowiednią zmianę statutu Archiwum i przybrała do Komisyi z poza swojego grona profesorów Uniw. Jag. dra Wiktora Czermaka, dra Stanisława Estreichera i dra Franciszka Piekosińskiego.

Pan Prezydent miasta mianował asystentem Archiwum Dra filozofii Stanisława Kętrzyńskiego.

1904.

Asystent Dr. Stanisław Kętrzyński ustąpił z dniem 1-go października 1904 r., przenosząc się na posadę bibliotekarza biblioteki Ordynacyi hr. Krasińskich w Warszawie. Rada m. przyjęła do wiadomości jego rezygnacyę. Na wniosek Komisyi archiwalnej zamianował pan Prezydent miasta w d. 29 grudnia 1904 r. asystentem Archiwum ukończonego słuchacza filozofii p. Kazimierza Kaczmarczyka, dotychczasowego pomocnika biurowego.

ARCHIWUM.

PRZYBYTKI W ROKU 1903.

1) Księga urzędu wójtowskiego gromady Andrychowa 1624—1740.

2) Księga urzędu gromadzkiego Andrychowa 1731—1819.

3) Akta luźne (przeważnie kontrakty kupna i sprzedaży) odnoszące się do wsi (od r. 1767) miasteczka Andrychowa z lat 1716—1869.

4) Księga wsi (od roku 1565) miasteczka Limanowy 1541—1654.

5) Księga wójtowsko-ławnicza m. Ciężkowic 1579—1597.

6) Różnej treści luźne akta z lat 1804—1866.

7) Akta trybunału apelacyjnego Galicyi zachodniej z początku XIX. w.

8) Materyały i akta do życiorysu Teofila Żebrawskiego.

Przedmioty powyższe dostały się do Archiwum jako dary: gminy m. Andrychowa 1—3, p. Stanisława Czachurskiego, radcy sądowego w Jaśle 4, 5, p. Ludwika Górskiego 6, 7, kupiono 8.

Przybytki w roku 1904.

1) Mapa wsi Tokarni, Żernik i Brzegów w pow. chęcińskim z r. 1768.

2) Akta mecenasa Rudnickiego w sprawie Elżbiety Skotnickiej przeciwko Feliksowi Załęskiemu o posiadanie dóbr Święcicy w pow. sandomierskim z lat 1827—1840.

3) Akta mecenasa Rudnickiego w sprawie Elżbiety Skotnickiej przeciwko Sylweryuszowi i Maksymilianowi Koszarskim o posiadanie dóbr Święcicy z lat 1840—1842.

4) Akta procesu Franciszka Bogusza, dziedzica Bolmina, z Wiktoryą z Boguckich Kołaczkowską o sumę 2455 złp. i o dom Nr. 71 Gm. VII. na Kleparzu z lat 1849—1850.

5) Akta do kamienicy Wałkanowskiego w Krakowie z lat 1770—1789.

6) Kopia testamentu biskupa krak. Szyszkowskiego z r. 1630.

7) 4 dyplomy perg. z r. 1504, 1525, 1560, 1564, 1 papierowy z r. 1627.

8) Dyplom perg. kard. Idziego dla Tyńca z r. 1105.

Przedmioty powyższe dostały się do Archiwum jako dary: p. dra Adama Bogusza 1—5, p. dra Klemensa Bąkowskiego 6, kupiono 7—8.

MUZEUM HISTORYCZNE.

PRZYBYTKI W ROKU 1903.

Przedmioty oznaczone w inwentarzu muzealnym od Nr. 282, których katalogowanie jest w toku, a mianowicie:

1) Herby województw i ziem polskich, u dołu dawny herb m. Krakowa, akwarela kolorowana.

2) Medal srebrny, bity na pamiątkę koronacyi króla Wiśniowieckiego w r. 1669.

3) Tłok pieczęci mosiężnej: „Starsi cechu filialnego kuśnierzy i czapników“ krak.

4) Herb Krakowa, odlew żelazny.

5) Widok na Kraków od strony zachodniej, obraz olejny Hrusika z r. 1849.

6) Widok wnętrza krużganków OO. Franciszkanów w Krakowie, obrazek olejny Bogumiła Gąsiorowskiego z r. 1866.

7) Widok Krakowa według kroniki Schedla, litografia z r. 1849.

8) Nadzwyczajny wylew Wisły w r. 1813 w Krakowie, akwarela, z oryginału Stachowicza, zrobił Konstanty Kopff r. 1829.

9) Plan wolnego m. Krakowa w obrębie okopów — litografia Wyszkowskiego 1831.

10) Świadectwo wyzwolin — blankiet niewypełniony — według miedziorytu Spindlera.

11) Portret ks. Ant. Bystrzonowskiego, litografia „Czasu“ M. Salba.

12) Portret Piotra Skargi — miedzioryt.

13) Bł. Prandota z Białaczowa, biskup krak., litografia „Czasu“ M. Salba.

14) Deputacya o wypuszczenie więźniów w Krakowie 13 marca 1848 r.

15) Konik Zwierzyniecki (Stachowicza), miedzioryt.

16) Wyobrażenie srebrnego kurka szkoły strzeleckiej w Krakowie (Michał Stachowicz sc.).

17) Nagrobek Andrzeja Czarneckiego burgrabiego krak. w kościele św. Piotra — litografia.

18) „Króla Zygmunta obraz nad Jagiellońską kaplicą, w kościele katedralnym na Zamku krakowskim“ — litografia.

19) Wyobrażenie N. P. Maryi u OO. Karmelitów na Piasku — litografia „Czasu“.

20) „Obraz na desce z tłem złoconem, bez napisu, nazwiska i roku, w kaplicy NP. Maryi Bolesnej przy kościele XX. Franciszkanów w Krakowie“ — litografia.

21) Kościół św. Marka. M. Cercha — litografia.

22) Odrzwia kościoła Ś. Trójcy klasztoru OO. Dominikanów (J. Stróżecki del.).

23) Pomnik Flor. Straszewskiego na plantacyach krakowskich — litografia Salba.

24) Der Bahnhof zu Krakau.

25) Herby nad bramą Kollegium Jagiellońskiego, rys. w Krakowie 1832, K. W. Kielesiński w Kurniku 1841 — miedzioryt.

26) Odrzwia Biblioteki Uniw. Jag. — miedzioryt.

27) Odrzwia mieszkania św. Jana Kantego w Krakowie — miedzioryt.

28) „Widok Kollegium fizycznego“, rysował A. Bakałowicz, rytował Piotr Wroński U. J. T.

29) Widok ratusza krak., Sukiennic i kościoła NP. Maryi — sztych obcięty.

30) „Ratusz główny w Krakowie“, A Pietrzykowskiego w Krakowie — miedzioryt.

31) Widok Rondla i Bramy Floryańskiej (Lith. Pagliarucci).

32) „Zamek królewski nad Wisłą w Krakowie“. Nakładem J. S. Minasowicza Paris — litografia.

33) Widok zamku na Wawelu od strony zachodniej — rysunek ołówkiem.

34) „Widok Łobzowa pod Krakowem“ (M. Stachowicz delin.) — litografia.

35) „Izba sądowa w ratuszu krak.“, zburzonym w r. 1820 (z oryginału Józefa Brodowskiego), rys. J. Wojnarowski — litografia Santera w Wrocławiu.

36) „Wnijście do sali Jagiellońskiej“ (M. Stachowicz del. et sc.) — sztych.

37) Ales Vytl. „Kraków od zachodu“ Imprimerie de Leclerc — miedzioryt.

38—53) 16 projektów okien do katedry krak., Edwarda Stehlika, wykonanych w latach 1855—1862, podpisywanych przez ks. Teligę, przełożonego restauracyi katedry (praefectus fabricae ecclesiae cathedralis).

54) Plan kościoła św. Anny w Krakowie, — litografia.

55) Kościół św. Anny w Krakowie, rytował Piotr Wroński U. J. T. — litografia.

56) Kościół XX. Pijarów w Krakowie, Wrońskiego — litografia.

57) Projekt obramienia gotyckiego w kościele NP. Maryi (Stehlika).

58) Projekt na sarkofag króla Michała na Wawelu — rys. ołówkiem.

59) Projekt restauracyi tryptyku św. Jana Chrzciciela w kościele św. Floryana — rys. ołówkiem.

60) Projekt restauracyi pinaklu kościoła św. Katarzyny — akwarela wzmocniona ołówkiem.

61) Kominek Wazów z zamku król. — rys. frontu i profilu, ołówkiem.

62) Projekt gotyckiego baldachimu nad sarkofag Kazimierza W. do katedry na Wawelu — rys. piórkiem.

63) Kościoły krakowskie. Wydanie autograficzne przez F. Pokutyńskiego. W Krakowie 1864. Zeszyt II.

64) Rysunek nowej balustrady u schodów kamiennych przed kościołem na Skałce — rys. tuszem Stehlika 1852.

65) Projekt na tablicę dla Bartłomieja Berecciego do kościoła Bożego Ciała — rys. ołówkiem na kalce 1882.

66) Sarkofag Iwona Odrowąża w kościele św. Trójcy, zniszczony pożarem 1850 — rys. ołówkiem.

67) Wielkie okno nad głównym wchodem w kościele OO. Franciszkanów, projekt ołówkowy na kalce.

68) Pomnik Straszewskiego na plantach, akwarela Stehlika.

69) Pomnik Jana Kochanowskiego w kościele OO. Franciszkanów, wystawiony 1854 r., rysunek ołówkiem, podłożony farbami.

70) Projekt na ramę do pomnika Kallimacha, rysunek ołówkiem Stehlika.

71. Albin Dunajewski, biskup krak., litografia Pruszyńskiego.

72) Pomnik Straszewskiego na plantach, fotografia Kriegera.

73) Mappa W. Ks. krak...., wydana przez kapitanów Maks. Lichtensterna i Karola Kummersberga, Kraków, Juliusz Wildt.

74) Projekt do ołtarza kamiennego gotyckiego bocznego w kościele Franciszkanów, rysunek ołówkiem i piórkiem.

75) Projekt drzwiczek do balustrady z herbem Krakowa i Uniwersytetu, rysunek ołówkiem i piórkiem.

76) Pomnik Morsztynów w kaplicy kościoła OO. Franciszkanów, rysunek ołówkiem.

77) Projekt odrzwi kamiennych do wieżyczek w Sukiennicach, rys. ołówkiem.

78) Portret Matejki i jego żony, litografia.

79) Projekt grobu familijnego Matejków, akwarela wzmacniana ołówkiem Stehlika.

80) Kościół i klasztor Wizytek na Kleparzu, rysunek i litografia M. Cerchy.

81) Figura św. Jana Kantego w kaplicy M. B. Częstochowskiej w kościele P. Maryi, akwarela.

82) Projekt odbudowania schodów kamiennych w kamienicy l. 22/23 (Gm. I. Rynek główny), projekt Stehlika 1851.

83—84) 2 Obrazy Jana Nep. Danielskiego, przedstawiające wnętrze „Gabinetu historycznego“ pałacu biskupiego w Krakowie.

85) Monachijska litografia wedle rysunku Danielskiego przedstawiająca wnętrze pałacu biskupiego w Krakowie.

86) Projekt (Stehlika) na wielki ołtarz w katedrze, w passepartout za szkłem w ramach.

87) Funt wiedeński, mosiężny, używany w Krakowie w połowie XIX. wieku, składany.

88) Sztanca mosiężna drukarska pieczęci kardynała Dunajewskiego.

89) Pięć monet wydobytych przy przebudowie starego teatru w Krakowie.

90) Tłok pieczęci, mosiężny, z napisem: „Pieczęć wsi Rakowice".

91) Medal w cynie I. Zjazdu literacko-artystycznego polskiego w Krakowie r. 1883.

92) 4 fotografie: Cecha drukarzy krakowskich i list od urodzaju Koczyanka, rusznikarza.

93) Sikawka ręczna z blachy, używana w Krakowie.

Przedmioty: 1—85 kupiono, 86—93 dostały się do Muzeum jako dary. Ofiarodawcy: Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, nadto pp.: Fr. Bartynowski, Dr. Kl. Bąkowski, A. Kajzy, M. Kurnatowski, Wł. Prokesch, M. Stehlikowa, T. Stryjeński.

Przybytki w roku 1904.

1) Rysunki p. Stanisława Wyspiańskiego, zdjęte z dawniejszej polichromii kościoła św. Krzyża w Krakowie podczas restauracyi, a mianowicie: 6 postaci Świętych, 7 rysunków ornamentów arabeskowych ze sklepienia kościoła, wreszcie rysunki ze ścian nawy kościelnej, przedstawiające: Oblubieńca Chrystusa, Sponsę, Niewiasty, głowę św. Magdaleny i Ukrzyżowanie Chrystusa.

2) „Widok Krakowa" Szczerbowski, Kraków, drzeworyt.

3) „Krakau“ (widok), Verlag von Gottlieb Haase Söhne.

4) „Krakau“ (widok). H. Winkler, sculp.

5) „Krakau“, gezeichnet von R. Alt, litografia von Sandmann. Wien.

6) „Kraków od Mogiły Kościuszki“, rysunek z natury i litogr., J. Brydak 1863.

7) „Kraków z Mogiłą Kościuszki od Bronowic“, rys. Walter. litogr. Brydaka.

8) „Brand von Krakau“, Lithogr. Anstalt von J. Steinmetz in Meissen.

9) „Pamiątka pożaru Krakowa, widok ze sklepienia kościoła św. Trójcy“, rys. z natury Kurowski 18 lipca 1850 r., litogr.

10) „Widok części Krakowa“, rys. po ogniu 1851 r., 12 sierpnia B. Stęczyńskiego, litogr. Jabłońsklego we Lwowie, 1854 r.

11) „Widok spalonego kościoła Dominikanów“, rys. Balicki 1850 r., litogr.

12) „Widok zamku krak.“ 1771.

13) „Zamek królewski od zachodu“. *a)* Kościół na zamku w Krakowie, Pagl. *b)* Zamek król., Minasowicza. *c)* Widok na Kraków, nakł. A Biasona. *d)* Cathédrale de Krakovie, Dumouza del.

14) „Zamek królewski w Krakowie od klasztoru zwierzynieckiego“, litogr. „Czasu“.

15) „Zamek krakowski od zachodu“, rys. z natury i litograf. H. Walter.

16) „Krakovie“. Le chateau royal du côté de la Wistule. Imp. de Leclerc.

17) Projekt odtworzenia katedry w Krakowie przez A. Essenweina 1863 r., rys. ołówkiem i tuszem.

18) Pięć miedziorytów z dzieła „Pologne“: *a)* Kraków, *b)* pomnik Łokietka, *c)* Kazimierza W., *d)* Jagiełły, *e)* Jana III.

19) Trzy fotografie Kriegera: *a)* Kościół św. Barbary, *b)* Katedra, *c)* Zamek królewski,

20) Pięć widoków litogr. J. Brydaka: *a)* Kościół Bożego Ciała, *b)* na Skałce, *c)* Brama Floryańska, *d)* Kollegium Jagiellońskie, *e)* Dziedziniec Biblioteki.

21) „Brama Floryańska“, J. Minasowicza, drzeworyt na żółtym papierze.

22) „Brama Floryańska w Krakowie“, Drezno, nakład. J. S. Minasowicza.

23) „La porte de St. Florian à Krakovie“, Rouargue sculp. de l'impr. de Leclerc.

24) „Pałac biskupów krak. po spaleniu“, rys. Balicki 1850 r., litogr.

25) „Widok pałacu biskupiego, zdjęty po pożarze“, litogr.

26) „Collegium phisicum“, kolor. ręcznie.

27) Dwa widoki Zakładu klinicznego Uniwers. Jagiell., litogr. z r. 1846.

28) „Rzeźba gotycka na Bursie Jeruzalem“, rys. A. Giziński, litogr. Wyszkowskiego.

29) Dwa widoki domów krak. (?), rys. Ludwika Łepkowkowskiego (?), odbicie próbne litogr.

30) Pomnik Jordanów w kościele św. Katarzyny w Krakowie, akwarela sepią czarną Jana Zielińskiego.

31) Pomnik Kopernika w kościele św. Anny, rys. Bizański, litogr. Wyszkowskiego.

32) Targ na gęsi w Krakowie,

33) Wydawnictwo kart korespondencyjnych „Bramy i baszty m. Krakowa“.

34) Blankiet (niewypełniony) dla czeladzi rzemieślniczej krak., początek XIX w., sztych.

35) Arkusz malowany z powinszowaniem biskupowi Dunajewskiemu, złożonem przez Arcybractwo Miłosierdzia w roku 1882.

36) 3 tłoki drukarskie metalowe z herbem Krakowa z XIX. w.

37) Odcisk głowni pierścienia wykopanego przy budowie nowej poczty.

38) Słoik z gliny palonej i rączka żelazna o profilowanym trzonie, wykopane przy zakładaniu przewodów elektrycznych w Krakowie.

39) Nożyk, wykopany w ul. Pędzichów w głębokości 4 m.

40) Medalik mosiężny z głowami Chrystusa i P. Maryi, wydobyty przy rozbieraniu jednej z kamienic krak.

41) „Tertre de Kościuszko. Montagne de Bronislava".

42) „Widok rozwalin zamku Łobzowa, należącego do hr. Wincentego Krasińskiego pod Krakowem".

43) Widok części Łobzowa (?), litogr., Joseph Sonntag fec.

44) Monety różne, wykopane przy budowlach krakowskich.

45) Fotografie budynków kościelnych kościoła św. Idziego zdjęte w r. 1903.

46) Adres komitetu budowy teatru miejskiego dla przewodniczącego prezydenta Józefa Friedleina (5 paźdz. 1893 r.) w wielkich dębowych ramach.

47) 2 projekty na kurtynę teatru miejskiego (malowania olejne).

48) Projekt podkopu kolejowego przy ul. Lubicz inżyniera Przybyłki.

Przedmioty wymienione pod 1, 33, 35—38 i 44—48 dostały się do Muzeum jako dary, resztę zaś zakupiono. Ofiarodawcy: Prezydyum m. Krakowa, Muzeum Narodowe, Dyrekcya Kasy Oszczędności m. Krakowa, dalej pp. Fr. Bujas, L. Górski. Jan Michalik, Wł. Paurowicz, T. Stryjeński, Izrael Taffet, J. Zawiejski.

BIBLIOTEKA.

PRZYBYTKI W ROKU 1903.

429 dzieł i broszur pochodzących z zakupna i darów. Dzieła te, oznaczone Nr. inw. od 1802—2230, mają katalog kartkowy. Ofiarodawcy: Akademia Umiejętności, Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, Prezydyum Magistratu, Dyrekcya teatru miejskiego, Kongregacya kupiecka,

dalej pp.: St. Cercha, A. Chmiel, L. K. Górski, K. Kaczmarczyk, Prof. Dr. St. Krzyżanowski, Dr. St. Kutrzeba, Dr. J. Muczkowski, Dr. R. Sikorski.

PRZYBYTKI W ROKU 1904.

258 dzieł i broszur pochodzących z zakupna i darów. Dzieła te, oznaczone Nr. inw. od 2231—2489, mają katalog kartkowy. Ofiarodawcy: Akademia Umiejętności, Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, Prezydyum m. Krakowa, Senat Akademicki Uniw. Jagiell., Wydział krajowy, Dyrekcya Muzeum Narodowego, Dyrekcya Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, Dyrekcya gimnazyum w Bochni, Grono c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej, Biuro statystyczne, Dyrekcya teatru miejskiego, Dyrekcya kursów im. Baranieckiego, Korporacya Kupców chrześc. w Poznaniu, Towarzystwo „Harmonia“, Kanonicy later. przy kościele Bożego Ciała, Drukarnia Anczyca, nadto pp.: Banaś, ś. p. Fr. Bartynowski, Dr. Kl. Bąkowski, Dr. L. Bier, Dr. A. Bogusz, Dr. Fr. Bujak, A. Chmiel, Dr. St. Estreischer, K. Kaczmarczyk, Dr. St. Kętrzyński, T. Klima, Dr. St. Krzyżanowski, Dr. J. Lachs, L. Lepszy, Markiewicz, Dr. J. Muczkowski, T. Sikorski, Ks. J. Sygański, Dr. St. Tomkowicz.

DEPOZYTY.

W ROKU 1903.

C. K. STAROSTWO W KRAKOWIE.

Nadesłało do archiwum senackiego:

1) 8 małych konwolutów aktów Biura spraw skarbu i instytutów publicznych, dotyczących spraw podatkowych kamienic krakowskich, Chrzanowa i folwarku w Marszowicach z lat 1847—1856.

2) 69 małych konwolutów aktów tego samego Biura odnoszących się do spraw podatkowych realności w Krakowie, dalej Chrzanowa, Kazimierówki, Krowodrzy, Krzeszowic, Mogiły, Pisar, Półwsia Zwierzynieckiego, Trzebini i Zielonek z lat 1828—1855.

STOW. KONC. MAJSTRÓW MURARSKICH, CIESIELSKICH I STUDNIARSKICH.

Złożyło w depozyt szafę na pomieszczenie swoich zabytków cechowych, znajdujących się w depozycie Archiwum.

KONGREGACYA KUPIECKA.

Złożyła szafę w tymże samym celu.

DEPOZYTY.

W ROKU 1904.

Dr. ADAM BOGUSZ.

Złożył 4 dyplomy pergaminowe odnoszące się do wsi Bolmina z lat 1352—1579.

GMINA M. RZOCHOWA.
(Za pośrednictwem Grona konserwatorów i p. Szaszkiewicza).

Księgi rękopiśmienne — 2 z lat 1618 do 1699 i 1625 do 1797.

Akta luźne XVII—XIX. w.

GMINA M. NOWEGO SĄCZA.
(Burmistrz Dr. Barbacki).

1) Księga dochodów i rozchodów 1646—1658.
2) Percepta et distributa 1659—1669.
3) „Liber actorum“ cechu krawieckiego z r. 1601.
4) 14 zeszytów przychodów i rozchodów 1652—1769.

5) 3 zeszyty regestrów przychodów i rozchodów 1653, 1682, 1711.

6) Ustawa karna z daty Wiedeń, 7 kwietnia 1666.

7) Varia XVI. w.

8) Luźne akta XVI—XVIII. w. — 2 fasc.

9) Protokoły podawcze z r. 1794 i 1795.

10) Księga kwitów podatkowych z r. 1680.

11) Acta in causa des Edlen v. Grzemski contra den Edlen v. Wielogłowski z r. 1777—1778.

12) Liber currendarum circularium z r. 1782—1786.

C. K. STAROSTWO W KRAKOWIE.

Nadesłało do archiwum senackiego 79 małych konwolutów „Biura spraw skarbu i instytutów publicznych“ dotyczących spraw podatkowych i niektórych realności w Krakowie z lat 1831—1859.

CECH RYMARZY I KOWALI.

(Starszy p. Jan Przybylski).

Dyplomy pergaminowe — 9 sztuk z lat 1537—1698.

Księga rękopiśmienna jedna z r. 1774.

ZABYTKI CECHOWE.

Tłok pieczęci do laku, brązowej, przedstawiającej herb rymarzy (uzda) na owalnym kartuszu, trzymany przez 2 gryfów — nad kartuszem korona.

Tłok pieczęci do laku, przedstawiającej w środku „kolasę“.

Krzyż drzewiany, czarny, z srebrną postacią Chrystusa.

Krzyż cynowy z podstawą kwadratową profilowaną.

Dzwonki mosiężne dwa (nowsze).

Wilkom cynowy z przykrywą zakończoną stojącą postacią wędrownego towarzysza ze skórzanym „feleisem“ na plecach, z r. 1820.

Kufel cynowy z uchem i przykrywą, z r. 1836.

Kufel cynowy z uchem i przykrywą.

Lada dębowa długości 47 cm., szerokości 42·5 cm., wysokość cała 34·5 cm., z przykryciem na zawiasach żelaznych, z zamkiem o 2 kluczach. Wewnętrzna strona przykrycia pomalowana jest farbą niebieską, w środku w owalnem kole malowany herb Krakowa, nad nim korona królewska, z r. 1784.

KOMITET RESTAURACYI PREZBITERYUM KOŚCIOŁA P. MARYI.

(Za pośrednictwem p. Zygmunta Hendla).

Złożył 36 sztuk odlewów ze znaków kamieniarskich znalezionych przy restauracyi prezbiteryum kościoła P. Maryi.

BIURO WODOCIĄGOWE MIEJSKIE.

Złożyło 2 klucze złocone używane przy uroczystości otwarcia wodociągu krakowskiego, nadto monety dawne głównie miedziane, guziki, podkowy i przedmioty żelazne, wykopane w różnych miejscach Krakowa w latach 1899—1900 przy zakładaniu rur wodociągowych.

Przy sposobności wymienienia depozytów należy podnieść z uznaniem i wdzięcznością, że p. Adam Kajzy, urzędnik Magistratu krak., znany miłośnik zabytków naszego miasta, użyczył nam swej cennej pomocy i poparcia przy oddawaniu w r. 1891—1904 następujących archiwaliów i zabytków w depozyt archiwum:

Kongregacyi kupieckiej, cechu chirurgów, introligatorów (mistrzów i czeladzi), kichlarzy, kołodziei i stelmachów, kotlarzy, rusznikarzy, szpadników i mieczników, czerwonych garbarzy i białoskórników, garncarzy, siodlarzy, kuśnierzy krak. i kazimierskich, włóczków, murarzy, cieśli, ślusarzy (mistrzów) i rymarzy.

SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI.

1903.

Z kilku tysięcy luźnych aktów ułożono chronologicznie:

Acta terrestria Crac. z lat 1401—1636 i 1766—1795—(2 fasc.).

Acta iudicii palatinalis Crac. 1625—1792 (1fasc.).

Acta officii succamerarialis Crac. 1666—1778 (1 fasc.).

Acta iudicii fisci palatinatus Crac. 1672—1720 (1 fasc.).

Lauda sejmików w Proszowicach 1662—1792 (1 fasc.).

Akta konfederacyi województwa krakowskiego (targowickiej) 1792—1793 (1 fasc. duży).

Akta odnoszące się do rodziny Bronickich 1758—1869 (1 fasc.)

Akta arcybractwa miłosierdzia 1681—1788 (1 fasc.)

Nadto akta odnoszące się do następujących szpitali krak. (po 1 fasc.):

Bonifratrów z r. 1796; św. Ducha 1603—1797: św. Jadwigi 1585—1797; św. Leonarda 1515—1729; św. Łazarza 1793—1798; św. Macieja 1763—1765; Najśw. Panny Maryi 1732—1790; św. Rocha 1680—1796; św. Sebastyana 1688 do 1800; na Smoleńsku 1790; św. Szczepana 1732—1797; św. Szymona i Judy 1742—1797; św. Walentego 1484—1791; Ubogich wdów 1797.

Z kilkunastu tysięcy luźnych aktów stworzono następujące działy:

Akta luźne radzieckie krak. (citationes, refutationes, manifestationes etc.) z XVII—XVIII. (20 fasc.).

Akta magistratu krak. 1796—1800 (3 fasc.).

Akta dyrekcyi policyi 1796—1800 (3 fasc.).

Akta administracyi mięsa koszernego i dochodów (k. k. Koscherfleisch und Lichterzündungsgefällen Administration in Krakau (1796—1800 (3 fasc.).

Akta komisyi nadwornej dla zachodniej Galicyi (k. k. Hofcommission für Westgalizien) 1796—1800 (2 fasc.).

Akta odnoszące się do różnych miejscowości (Variae civitates) XVI—XIX. w. (8 fasc.).

Akta Wielkorządów krakowskich (Magnae procurationis arcis Crac. XVII—XVIII. w. (12 fasc.)

Akta odnoszące się do spraw wojskowych, kontrybucyi wojennej itd. XVII—XIX. w. (1 fasc).

Akta procesu o spadek po Baltazarze Hintzu w sprawie wsi Gaj XVII—XIX. w. (1 fasc.).

Akta odnoszące się do dóbr miejskich (Dąbie, Piaski, Szlak) XVII—XVIII. w. (1 fasc.).

Akta luźne do kościołów krak. XVI—XIX w. (1 fasc.).

Akta luźne cechów krak. XVII—XVIII. w. (1 fasc.).

Praca nad aktami luźnymi jest w toku, pozostaje jeszcze kilkaset fascykułów do rozbicia na różne działy i do ułożenia ich chronologicznie — dlatego też w sprawozdaniu przy powyższych działach nie podano szczegółowych dat, gdyż do nich przybędzie po ukończeniu ostatecznem segregowania bardzo wiele nowych aktów, które musiałyby zmienić chronologiczne oznaczenie.

KAZIMIERZ.

Ex actis proconsularibus Casim. z lat 1631—1762 (1 fasc.).

Po poprzedniem uporządkowaniu i przygotowaniu, oprawiono:

Consularia Casimiriensia protocolla z lat 1550—1701 (63 tomy).

Ex actis consularibus Casim. 1670—1699 (1 tom).

Protocolla proconsularia Casim. 1642—1766 (26 tomów).

Protocolla scabinalia Casim. 1553—1708 (tomów 20).

Ex actis advoc. et scab. Casim. 1550—1797 (tom 1).

i 68 książek z biblioteki archiwalnej.

TYNIECKIE.

Z kilku tysięcy luźnych aktów ułożono materyały do następujących miejscowości:

Andrychów, Bestwina, Bielsk, Bochnia, Barczków, Bodzów, Borek, Berno, Brzeznica, Buków, Byczyna, Cergowa, Chorobnik, Cieszyn, Czechówka, Dziewin, Dobranowice, Eisenerz, Gaje, Gierałtowice, Gołkowice, Gołuchowice, Hradek, Humniska, Jankówka, Jaśkowice, Jaworznia, Jordanów, Jugowice, Izdebnik, Kalwarya. Kaniów, Kęty, Kobierzyn, Koło tynieckie, Konary, Kopanki, Kopytówka, Korabniki, Kostrze, Krzywaczka, Krzęcin, Krzeczów, Kumorniki, Libertów, Lipnik. Lipowa, Łączany, Łysaków, Mogilany, Muszyna, Myślenice, Niedźwiedź, Nieznanowice, Ochodza, Opatkowice, Oświęcim, Pasieki, Paszkówka, Piaski, Pobudź, Podgórze, Polanka, Poręcin, Pozowice, Radziszów, Ryczów, Rzosów, Sącz, Samborek, Scheunitz, Schleifmühle, Schönberg, Schönstein, Sidzina. Sieraków, Skawina, Skotniki, Śmierdząca (Kryspinów), Smolice, Sosnowice, Spytkowice, Straconka, Stryj, Sucha, Swoszowice, Tarnów, Tomice, Uszew, Ujście solne, Wieliczka. Wiśnicz, Włosiennica, Wróblowice, Wysoka, Zakrzów, Zakrzówek. Zator, Zebrzydowice, Żelezyna, Żółkiew, z I. połowy XIX. wieku (61 fascykułów mniejszych).

Nadto akta odnoszące się do miejscowości: Niepołomice, Tyniec, Wadowice z XVIII—XIX. wieku (28 dużych fascykułów).

Ponadto prowadzono w dalszym ciągu inwentarz muzeum i inwentarz dyplomów depozytowych.

Dziennik podawczy liczył liczb 119, wydano 4 odpisy wierzytelne, 6 wyjaśnień urzędowych, a nadto na żądanie Prezydyum Magistratu przedsiębrano dłuższe kwerendy i wygotowano obszerne referaty w sprawach: 1) wszystkich tych urzędów m. Krakowa, których czynności odpowiadały dzisiejszym obowiązkom komisarzy obwodowych, od początku do r. 1853; 2) patronatu kościoła św. Szczepana w Krakowie; 3) prof. Uniw. i członka Komisyi archiwalnej śp. Karola Mecherzyńskiego; 4) Towarzystwu hygienicznemu w Warszawie udzielono wyjaśnień o dawnych przepisach dotyczących targów, wodociągów, ochrony przed zarazą, porządku w mieście i dołączono kilkanaście fotografii odpowiednich aktów z ksiąg miejskich.

1904.

Po założeniu niektórych inwentarzy (zob. sprawozdanie z r. 1902, str. 13) przystąpiono do sporządzenia katalogu kartkowego archiwum. Przy katalogu podaje się dokładny opis ksiąg z oznaczeniem dat i konkordancyi ksiąg głównych z brulionami.

Po ukończeniu katalogu ogłosi się go w myśl postanowienia Komisyi, a wówczas miasto otrzyma inwentarz dokładny swoich zbiorów, a pracujący naukowo konieczny środek do pełnego z nich korzystania. Praca nad inwentarzem zajmie zupełnie kilka najbliższych lat, a dopiero po jej ukończeniu będzie można przystąpić do indeksów rzeczowych i osobowych najważniejszych rąkopisów.

Szczegółowy wykaz pracy nad katalogiem przedstawia się w r. 1904, jak następuje:

1) Consularia Crac. inscriptiones z lat 1392—1789, sztuk 68.

2) Consularia Crac. controversiae z lat 1590—1730, sztuk 39.

3) Advocatialia et scabinalia Crac. z lat 1551—1601, sztuk 73.

4) Consularia Casimiriensia z lat 1481—1721, sztuk 73.

Do wymienionych pod 3) Advocatialia Crac. sporządzono:

5) Wykaz treści poszczególnych działów, jak Inventaria, Actiones itd., 293 kartek.

6) Przepisano inwentarz dyplomów depozytowych D/D, 240 kartek.

7) Sporządzono inwentarz kartkowy dyplomów pergaminowych z lat 1257—1728, 335 kartek.

8) Uporządkowano i spisano 148 fascykułów aktów Biura spraw skarbu i instytutów publicznych przesłanych do archiwum senackiego przez p. Delegata Namiestnika.

9) Rozbito 13 fascykułów luźnych aktów z XVI—XIX wieku, które włączono do kilkunastu działów, jak kościoły, szpitale, komisya cywilno-wojskowa, inwentarze, variae civitates, acta terrestria, wielkorządy itd.

Oprawiono 7 tomów ksiąg metrykalnych parafii św. Mikołaja, P. Maryi i Bożego Ciała; nadto sprawiono 216 teczek na allegata do metryk parafii krakowskich i oprawiono 144 książek z biblioteki archiwalnej.

Utrwalono i podklejono płótnem pięć kartonów pastelowych, zdjętych przez p. Stanisława Wyspiańskiego z polichromii kościoła św. Krzyża w Krakowie, a mianowicie: 1) Chrystusa Oblubieńca, 2) Sponsę, 3) Niewiasty, 4) Głowę św. Magdaleny, 5) Ukrzyżowanie Chrystusa. Pracy tej dokonał artysta-malarz p. Władysław Pochwalski.

Dziennik podawczy wynosił liczb 150, wydano 1 odpis wierzytelny, 15 wyjaśnień urzędowych.

Na żądanie Prezydyum i Magistratu m. Krakowa przeprowadzono kwerendy i wygotowano nieraz bardzo obszerne referaty:

1) o przebiegu i stanie powodzi w r. 1813;

2) o powstaniu m. Podgórza;

3) w sprawie obywatelstwa rodziny Mieroszowskich Wojciecha Góreckiego.

Na prośbę Dra Leona Horowitza przeprowadzono poszukiwania w 4) sprawie organizacyi i funduszów szpitala żydowskiego na Kazimierzu;

5) na życzenie Sądu powiatowego w Komarnie robiono kwerendę za Tadeuszem Janiszewszkim a

6) na prośbę Urzędu parafii św Floryana w sprawie granic tejże parafii z początkiem XIX wieku.

Dyrekcya Archiwum brała nadto udział w pracach około urządzenia wystawy metalowej historycznej, t. j. działu jej zabytków cechowych, i wystawy drukarskiej, na które wydała za zgodą właścicieli licznie zgromadzone depozyty cechowe tak w dyplomach, rękopisach jak i zabytkach cechowych, a nadto niektóre z zabytków będących własnością Archiwum.

WYDAWNICTWO ŹRÓDEŁ DZIEJOWYCH MIASTA KRAKOWA.

1903.

Ukończono druk dzieła, które ukazało się p. t. „Wydawnictwa Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa. I. Księgi ławnicze krakowskie 1365—1376 i 1390—1397. — Acta scabinalia Cracoviensia 1365—1376 et 1390—1397 wydał Stanisław Krzyżanowski. W Krakowie 1904. Odbito w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarz. J. Filipowskiego".

Odbito 350 egzemplarzy.

Wydawnictwo rozpoczyna publikacyę źródeł archiwalnych do historyi miasta Krakowa i jest koniecznem dopełnieniem działalności Archiwum — dopiero w ten sposób najważniejsze materyały będą dostępne ogółowi naukowemu.

KORZYSTANIE NAUKOWE Z ARCHIWUM.

1903.

Jak dawniej tak i tego roku zarząd Archiwum użyczał naukowej pomocy wszystkim pracującym nad historyą Krakowa. Liczba osób korzystających z Archiwum wzrasta z każdym rokiem. Na miejscu korzystało z Archiwum 219 osób, przez 207 dni, do użytku wydano 313 rękopisów, dyplomów i dzieł. Do domu wypożyczono z biblioteki archiwalnej 149 dzieł.

Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, którego działalność wydawnicza o Archiwum się opiera, wydało pod redakcyą Prof. Dra Stanisława Krzyżanowskiego: „Biblioteka krakowska" :

Nr. 22. Dr. Klemens Bąkowski: „Dawne cechy krakowskie".

Nr. 23. Jan Ptaśnik: „Obrazki z przeszłości Krakowa" serya druga, mieszcząca następujące rzeczy:

1) Seweryn Betman.

2) Rodzina Berów.
3) Inne rody krakowskie w wieku XVI.
4) Abraham Judaeus Bohemus.
5) Polszczenie się Krakowa w XVI wieku.
6) Powietrze w Krakowie.

Nr. 24. Dr. Jan Krupski: „Szopka krakowska“.

Na materyałach archiwalnych oparte wyszły w r. 1903:

Dr. Rudolf Sikorski: Kraków w roku 1900 oraz jego podział administracyjny w ciągu XIX wieku (Kalendarz krak. J. Czecha na r. 1904. str. 75—96).

Dr. Stanisław Kutrzeba: Handel Polski ze Wschodem w wiekach średnich. W Krakowie, czcionkami drukarni „Czasu“, 1903.

Berthold Daun: Veit Stoss und seine Schule in Deutschland, Polen und Ungarn. Leipzig 1903.

1904.

Zarząd archiwum użycza tak jak i w latach poprzednich pomocy naukowej każdemu pracującemu nad historyą miasta. Z materyałów archiwalnych i biblioteki korzysta cały szereg uczonych a od pewnego czasu ruch ten stale się wzmaga. Działalność Towarzystwa miłośników historyi i zabytków Krakowa ma jak dawniej siedzibę w Archiwum.

Na miejscu korzystało z Archiwum 301 osób, przez 297 dni, do użytku wydano 501 rękopisów, książek, map i planów. Do domu wypożyczono z biblioteki archiwalnej 98 dzieł.

Pod redakcyą Prof. Dra Stanisława Krzyżanowskiego objęła Biblioteka krakowska: Nr. 25 Dr Klemens Bąkowski: „Kościół św. Krzyża w Krakowie“; Nr. 26 Dr Stanisław Tomkowicz: „Bielany“, a nadto pod redakcyą Leonarda Lepszego i Stanisława Tomkowicza wydało Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa tom VI. Rocznika krakowskiego p. t. „Kraków, jego kultura i sztuka“ z 352 rycinami w tekście, obejmującego następujące prace:

1) Stanisław Krzyżanowski: Wstęp historyczny.
2) Stanisław Tomkowicz: Kultura Krakowa.
3) Adam Chmiel: Organizacya miejska i cechów.
4) Feliks Kopera: Historya architektury.
5) Konstanty M. Górski: Architektura XIX. wieku.
6) Józef Muczkowski: Historya rzeźby.
7) Leonard Lepszy: Historya malarstwa.
8) Tenże: Przemysł artystyczny i handel.

Na materyałach archiwalnych oparte wyszły w r. 1904:

Adam Chmiel: Materyały sfragistyczne, „Pieczęcie ziemskie. Pieczęcie miejskie" (Kraków 1904, nakład Towarzystwa numizmatycznego. 8⁰, str. 20).

Tenże: Materyały sfragistyczne: Pieczęcie żydowskie. Wiadomości N.-A. Nr. 3. r. 1904. odb. str. 8.

Tenże: „Kafle średniowieczne, znalezione w Oświęcimiu" (Teka Konserwatorów II). Kafle te znajdują się w zbiorach Muzeum historycznego miejskiego.

Teka Konserwatorów t. II. Inwentaryzacya powiatu krakowskiego (szereg objaśnień i historycznych notatek do miejscowości powiatu krak. dostarczył p. Kaczmarczyk).

RACHUNKI.

1903.

Z kredytu „na dalsze urządzenie Archiwum" w kwocie 1100 koron wydano za pośrednictwem Ekonomatu miejskiego wedle wykazu zestawionego przez Wydział rachunkowy:

Roboty introligatorskie	704·20
Robotnicy Ekonomatu	73·12
Druki	59·40
Drobne wydatki	23·60
Pomocnik biurowy	50·—
Razem . .	910·32

Najem lokalu na pomieszczenie archiwum senackiego kosztował 720 kor.

Z kwoty 100 kor., wyasygnowanej na wydatki kancelaryjne, wydano:

Materyały i przybory piśmienne	. . .	60·34
Korespondencya i drobne wydatki	. .	39·66
Razem	. .	100·—

Kredyt 600 kor. na zakupywanie zabytków do przyszłego Muzeum historycznego miejskiego przekroczono o 41 kor. 6 hal., który to niedobór będzie wykazany jako pierwsza pozycya na r. 1904.

Z kredytu 1000 kor. na wydawnictwo źródeł dziejowych. wydano:

Druk	. . . .	745·—
Honorazyum za ułożenie indeksu	. .	255·—
Razem	. .	1000·—

Na powiększenie biblioteki wydano 424 kor., kredyt przyznany na ten cel wynosił 300 kor., niedobór 124 kor. pokryto z dochodu z opłat archiwalnych.

Dochód z opłat archiwalnych administrowany osobno w myśl § 21 stat. Archiwum wynosił w r. 1903 kor.	.	114·—
Pozostałość z r. 1902	. . . .	10·—
Razem	. .	124·—

której to kwoty użyto w całości na pokrycie niedoboru na powiększenie biblioteki.

1904.

Z kredytu „na dalsze urządzenie Archiwum“ w kwocie 1100 kor. wydano za pośrednictwem Ekonomatu miejsk. wedle wykazu zestawionego przez Wydział rachunkowy:

Roboty introligatorskie	826·50
Reszta drukarni Uniw. za druk „Ksiąg ławniczych“ . . . . . , ...	162·32
Robotnicy Ekonomatu	4·50
Roboty ślusarskie	20·40
Druki	24·25
Drobne wydatki	35·56
Razem . .	1073·53

Najem lokalu na pomieszczenie archiwum senackiego kosztował 720 kor.

Z kwoty 100 kor., wyasygnowanej na wydatki kancelaryjne, wydano:

Materyały i przybory piśmienne . . .	70·76
Korespondencye i drobne wydatki . .	29·24
Razem . .	100·—

Kredyt 300 kor. na zakupywanie zabytków do przyszłego Muzeum historycznego miejskiego wydano na cel wskazany.

Na powiększenie biblioteki wydano 330 kor. 50 hal., kredyt przyznany na ten cel wynosił 300 kor., niedobór 30 kor. 50 hal. pokryto z dochodu z opłat archiwalnych.

Dochód z opłat archiwalnych, administrowany osobno w myśl § 21 stat. arch. wynosił w 1904 r. 30 kor. 50 hal.; kwoty tej użyto w całosci na pokrycie niedoboru na powiększenie biblioteki.

Rachunki i kwity przedstawia się Magistratowi, podpisane przez dwóch członków Komisyi archiwalnej.

W Krakowie, dnia 1 stycznia 1905 r.

Dyrektor Archiwum:
Dr. Stanisław Krzyżanowski.

Sprawozdania powyższe uchwaliła Komisya archiwalna na posiedzeniach w dniach 29 czerwca 1904 i 22 stycznia 1905 r. przedłożyć Radzie miasta z wnioskiem o przyjęcie ich do wiadomości.